

Macroptilium atropurpureum

Foto NRV: NN

Nomenclatuur/etymologie

De botanische naam *Macroptilium atropurpureum* is de geaccepteerde wetenschappelijke naam voor deze plant, en werd in 1970 gepubliceerd door Urbano Caldeira de Sousa, die de soort overbracht van het geslacht *Phaseolus*. De geslachtsnaam *Macroptilium* is afgeleid van het Grieks, waarbij 'macro' groot betekent en 'ptilon' vleugel, wat verwijst naar de grote vleugels van de bloem. De soortaanduiding *atropurpureum* is een samenstelling van de Latijnse woorden 'atro' (zwart, donker) en 'purpureum' (paars), wat letterlijk 'donkerpaars' betekent en verwijst naar de kenmerkende kleur van de bloemen. Een veelgebruikte Engelse naam is 'Siratro', een naam die ook vaak wordt gebruikt om de meest voorkomende cultivar aan te duiden.

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Taxonomie

- Rijk: Plantae
- Orde: Fabales
- Familie: Fabaceae
- Onderfamilie: Faboideae
- Geslacht: *Macroptilium*
- Soort: *M. atropurpureum*

Synoniemen

Macroptilium atropurpureum kent meerdere synoniemen, waarvan vele het gevolg zijn van eerdere classificatie in het geslacht *Phaseolus*. De meest voorkomende en oudere synoniemen zijn: *Phaseolus atropurpureus* DC., de naam die door Augustin Pyramus de Candolle in 1825 werd gegeven en lange tijd in gebruik was; *Phaseolus dysophyllus* Benth.; *Phaseolus schiedeanus* Schltdl.; en *Phaseolus caracalla* Vell. Andere synoniemen zijn onder meer *Macroptilium atropurpureum* var. *atropurpureum*.

Variëteiten en cultivars

Er zijn geen formeel geaccepteerde variëteiten (*varietas*) van *Macroptilium atropurpureum* buiten de typische soort zelf, hoewel er vroeger wel infraspecifieke indelingen bestonden. De plant is echter intensief onderzocht en geselecteerd voor gebruik als voedergewas in de landbouw. De bekendste en meest gebruikte cultivar wereldwijd is '*Siratro*', die ontwikkeld werd in Australië. '*Siratro*' is een tetraploïde cultivar die geselecteerd is op hogere zaadproductie, betere koude- en droogtetolerantie, en een snellere vestiging dan de wilde soort. Een andere cultivar is '*Aztec*', die later werd ontwikkeld en superieur is aan '*Siratro*' in termen van resistentie tegen roestziekte (*Uromyces appendiculatus*) en heeft een verbeterde winterhardheid en zaadproductie.

Familie

Macroptilium atropurpureum behoort tot de Vlinderbloemenfamilie, de *Fabaceae* (synoniem: *Leguminosae*). Binnen deze familie wordt het geplaatst in de onderfamilie *Faboideae* (of *Papilionoideae*), die wordt gekenmerkt door de typische vlinderbloemstructuur.

Hoogte

Het is een kruipende of klimmende, kruidachtige en overblijvende plant. Als grondbedekker wordt de hoogte meestal niet meer dan 30 tot 60 cm, maar de stengels kunnen klimmend tot 1 meter of meer lang worden.

Bloemkleur

De bloemkleur is donkerpaars of donkerrood-paars, bijna zwartpaars, wat de soort aanduiding *atropurpureum* verklaart. De bloemen hebben de karakteristieke vlinderbloemvorm.

Bladkleur

De bladeren zijn drietallig, wat betekent dat ze uit drie deelblaadjes bestaan. De kleur is groen, met vaak een donkerpaarse vlek of patroon (marmering) op het midden van elk deelblaadje, vooral bij jongere bladeren en bij de cultivar '*Siratro*'. De onderzijde van de bladeren is meestal lichter van kleur.

Bloeiperiode

De bloeiperiode van *Macroptilium atropurpureum* is lang en kan in tropische en subtropische klimaten bijna continu zijn, vooral tijdens de warme, vochtige maanden, maar de piek ligt vaak in de zomer en de vroege herfst.

Standplaats

Deze plant gedijt het beste in de volle zon. Hij is aangepast aan een breed scala aan bodemsoorten, van zanderig tot klei, en tolereert bodems met een lage vruchtbaarheid en hoge zuurgraad. Een goede drainage is belangrijk, maar de plant is uitzonderlijk tolerant ten opzichte van droogte, eenmaal gevestigd. Hij is ook redelijk zouttolerant.

Herkomst

Macroptilium atropurpureum is oorspronkelijk inheems in de Neotropen, met name in Midden-Amerika en het Caribisch gebied, en strekt zich uit tot in het zuiden van de Verenigde Staten (Texas) en het noorden van Zuid-Amerika. Het is nu echter wereldwijd geïntroduceerd en genaturaliseerd als een belangrijk voedergewas in tropische en subtropische regio's.

Soort gewas

Het is een meerjarige, kruipende of windende kruidachtige peulvrucht, die voornamelijk wordt gebruikt als veevoeder (weidebouw) en voor bodemverbetering (groenbemesting) vanwege zijn stikstofbindende eigenschappen.

Vermeerderingswijze

De vermeerdering gebeurt voornamelijk via zaad. De zaden hebben vaak een harde zaadhuid en hebben scarificatie (aankerving) of behandeling met heet water nodig om een snelle en uniforme kieming te garanderen. De plant kan zich ook vegetatief verspreiden door stengels die wortel schieten op de knopen (adventieve wortels).

Klimaatzone

De plant gedijt in USDA winterhardheidszones 9 tot 11, en in andere regio's als eenjarige. Het is een warmteminnende soort die vorstgevoelig is. De koude-tolerantie varieert per cultivar, waarbij 'Siratro' een matige winterhardheid bezit en betrekkelijk goed bestand is tegen lichte, korte vorstperioden.

Insecten

Zoals veel vlinderbloemigen, trekt *Macroptilium atropurpureum* bestuivende insecten aan. De bloemen worden bezocht door bijen en andere hymenoptera. Bovendien speelt de plant een rol als waardplant voor verschillende vlindersoorten in zijn inheemse verspreidingsgebied.

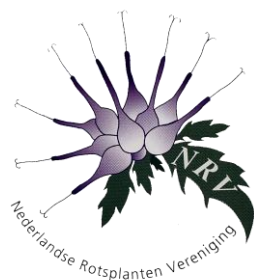
Bronvermelding

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:497746-1>

[https://keys.lucidcentral.org/keys/v3/eafrinet/weeds/key/weeds/Media/Html/Macroptilium_atropurpureum_\(Siratro\).htm](https://keys.lucidcentral.org/keys/v3/eafrinet/weeds/key/weeds/Media/Html/Macroptilium_atropurpureum_(Siratro).htm)

<https://www.cabi.org/isc/datasheet/32338>

<https://www.fao.org/ag/agp/agpc/doc/gbase/DATA/PF000109.HTM>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	Geslachtsnaam afgeleid van Grieks voor 'grote vleugel', soort aanduiding van Latijn 'donkerpaars'. Engelse naam: 'Siratro'.
Taxonomie	Rijk: Plantae, Orde: Fabales, Familie: Fabaceae, Geslacht: <i>Macroptilium</i> , Soort: <i>M. atropurpureum</i> .
Synoniemen	<i>Phaseolus atropurpureus</i> DC., <i>Phaseolus dysophyllus</i> , <i>Phaseolus schiedeanus</i> , <i>Phaseolus caracalla</i> .
Variëteiten en cultivars	Geen formele variëteiten. Cultivars: 'Siratro' (tetraploïde, veelgebruikt), 'Aztec' (roestresistentie, verbeterde winterhardheid).
Familie	Fabaceae (Vlinderbloemenfamilie).
Hoogte	Kruipend 30 tot 60 cm, klimmend tot 1 meter of meer.
Bloemkleur	Donkerpaars of donkerrood-paars.
Bladkleur	Groen, drietallig, vaak met donkerpaarse marmering op de deelblaadjes.
Bloeiperiode	Lang, in tropische en subtropische gebieden bijna continu, met piek in zomer en herfst.
Standplaats	Volle zon, goed doorlatende grond, tolerant voor droogte, lage vruchtbaarheid en zout.
Herkomst	Neotropen (Midden-Amerika, Caribisch gebied, Zuid-Amerika).
Soort gewas	Meerjarige, kruipende of windende kruidachtige peulvrucht (voedergewas, groenbemesting).
Vermeerderingswijze	Zaad (vereist scarificatie), vegetatieve verspreiding via wortelende stengels.
Klimaatzone	USDA Zone 9 tot 11, vorstgevoelig.
Insecten	Trekt bestuivende bijen en andere hymenoptera aan, waardplant voor vlinders.

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>